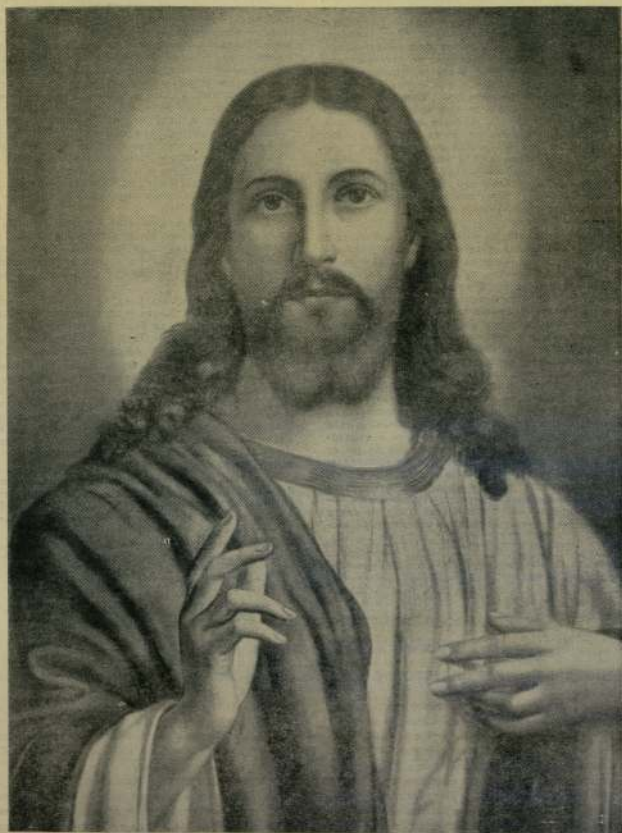

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

Адрес: София, ул. „Св. София“ № 2, тел. 88-29-83; сметка 111011, БНБ – Софийски градски клон

По благословието на Господа честита нова година!

Борит хората с чисти сърца по света. Нека от любов към човешките „да търсим онова, що служи за мир в взаимно излизане“ (Рим. 14:18).

Като Ви поздравяваме по случай свещения, светия и радостен Рождественски празник, приветствуваме Ви още, обичайни в Господа Събрата, и с настъпващата нова 1973 година, с пожелание за Ваше лично благополучие в живота и успех в делата Ви за благото на светата Ви Църква, да бъде годината мирна, щастлива и блаженствена за всички човещи, та

в изанотата на чиста радост да живеете под благославянията десница да милувания на Небесен Отца.

Като се препоръчавате на светите Ви първосъществски молитви, оставаме искрено предан в Родения от Деца Богоизаледец Ваш събрат и съмоитвенник.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СВ. СИНОД:

Т. МАКСИМ
ПАТРИАРХ БЪЛГАРСКИ

Богоявление

Старият свят е страдал от жажда да види Бога. Страданиято извади от това, че жаждата оставаша неутолена. А неутолената жажда е страдание, което обхваща цялото човешко същество. Не му дава покой ни денем, ни нощем. То се извива в болезнени въздишки, във вътрешни стенивания, които не стихват. Жаждата по Бога е влажена от Него Самия, Татещи и Присъществуващи, в самата природата на човека. Тя е съществена, основна черта в човешкото битие. Нищо е измислено, нито има, нито ще има човешко същество, освободено от жаждата да види Бога.

Старият човешки свят не е могъл да види Бога, защото грехът на природите, личният грях на отделни хора, е замъгляваа зрелителните му способности, замъгляваа съзнанието му, чувството му за Висшата Истина.

Блаженният райски живот говори, че човешките са могли да видят Бога непосредствено, дори и с физическите си очи. Могли са да разговарят с Него тъй, както син или дъщеря разговарят със своя баща. Но ужасното, смъртносното богоотчуждение се явява като черна завеса, която прекъснала блаженното богогосподеране. Прекъснала възможността на очите да видят Този, Който е създава телесната човешка жажда в въздуха в неясен живот. Възможността била прекъсната, но жаждата останала, силна, неутоима, защото силно, непроницаемо било поврачешето.

Също и по самата си структура, по подолженето, което заема в необходимата Вседена малкото, ограниченото човешко същество не е в състояние да види Бога, Който като Дух въздъхва, обгръща в Себе Си цялата тая Вседена. Нима причаждата може да види пламнатата, на която е кацнала? Нима човек може да види Земяното кълбо, на което е поставен да живее, ако не излезе из него и не погледне към него от въздуха да задачна? Нима човекът може да види безкрайния Бог, само живее в Него и не може да излезе от Него? Богогосподерането е възможно, само ако погледът е проницателен и въздухът на греховете е ако Бог, в резултат на това, благодатно това да стане, т. е. ако Сам Бог се яви на човека.

Когато се изпълнило времето, както се изразява един от св. апостоли, милостивият Бог благоволява да се яви на човешките така, както е възможно за тях да Го видят — в образ на Син Човешки. Таянството на това чудна възможност човешките да видят Бога същият апостол изразява с много прости и много ясни думи: „Когато се изпълни времето, Бог изпрати Свои Син Единороден, Който се роди от жена и се подчини на закона.“ Тъй Син Божий станал Син Човешки. Подчинил се на Божия закон тъй, както би трябвало всеки човек да се подчини, за да не губи връзката си с Бога, да устои неутолимата до това време жажда по Бога.

В Блаженството на друг един от апостоите таян истината е изразена така: Бога никой никога не е видял. Единородният Син, Който е в недрата на Отца, Го обясни, изяви, откри, показа Го на света. Който е видял Мене, говори Сам Богочовекът, видял е Отца, видял е Бога, защото Аз и Отец сме едно. Аз съм в Отца и Той е в Мене.

Никога в анието на св. Иоан Кръстител, Предтеча Господен, човешкият свят е могъл да види Бога в Неговата Троничност. Могъл е да Го види в достъпна за естествения човешки сетива извая: Бог Син като Син Човешки се кръщава в Йорданските струи, небесата се разтварят. Бог Дух Свети излизаше виси гласът на Бога Отца: Този е Моят възлюбен Син, в Когато е Моего благоволение.

Това божествено събитие представлява съдържание на празника Богоявление. На тоя светия християнски ден Божията Църква иска да каже на човешкия свят: жаждата на човека да види Бога е утолена. Осветени са Йорданските струи. Всяка година на тоя ден става Велико водоосветение. Светият Дух Божий, както никога, създа на водите, който освещава, за да бъдат те благодатен водоем на живота, който извая Бог и Му се кланя, обхващан от любовта и милостта Му.

От ранна заран до късна вечер тоя ден благодатен: Днес Ти, Господи, се яви на Вседената, яви Себе Си, за да Те видят всички, които Те търсят и обичат. Ти се яви пред възникването на поглед с оная Твоя, блага светлина, която обгръща

душите ни и ги възплам с неопусемата радост на Твоего присъствие. Ти гре като змиевание в сърцата ни, като пътеводна звезда, която ни сочи верните пътища на живота и ни топаи с лъчите на милуватия Ти. Ти дойде на земята ни и се яви Светлана Непрестима като Бог от Бога, като Истина от Истината и с Кръшването Си на Йордан установи своето тайнство Кръщение като царствен изход към царството на светлината, мира и радостта, като единствен изход към блаженните обитали на вечния живот. В Твоего Кръщение, Господи Исусе, ни виждаме нашето собствено кръщение, при което се родихме отново, родихме се освистени от занитите на първородния грях, от тъмните и нечистотите на всички грехове. Ти влезе в Йорданските води, като бе понесла на Себе Си всичките човешки грехове, цялата огромна жажда на човешките по Тебе. Влезе, за да изпълни правдата на живота, правдата, която изисква от човешките кръщение с явря в Себе си и послание в Твоего име. Нима човешките ще остават не-благодатни за онова, което Ти створи за тях, като даде Себе Си изкупление за всички? Нима човешките не ще те възхваляват за това, че Ти, Непрестима Светлана, стана достъпен за всички, откри ни сърцето Си, за да видят в него светлината на Кръста Ти, на големата, великата Жертва, за която Ти се яви в света?

На празника Богоявление авраамците хора чествуват и възпяват Бога Отца, Бога Синя, Бога Духа Свети, чествуват и възпяват Пресветата, неразделна, животвореща Троица, Бога — Един по Същество и Троица по Лица — и с това чествуват и възпяват своето благодатно богогосподеране, своята, дарувана им от Бога, възможност да Го видят и почувствуват като явление на Непрестима Светлана. На тоя ден те славословят: Бога Отца за това, че е патрисиал Свои Единороден Син, да им яви чрез Себе Си в Себе Си Бога. Славословят Сина Божий, Сина Човешки, че е Кръшването Си на Йордан направи волите животворна сила, която име и измисля, мисти и промисла от греховете, и утолява с миро правото неутолимата жажда по Бога. Славословят Пресветия Дух Божий, Който възможа от Отца, дава живот на света и освещава всички човешки същества, които желат отново да се родят от Бога и да търпят по земните предели като Божий чед.

На празника Богоявление авраамците се учат да гледат на живота с онова смирение, с което Богочовекът, кръстна на гърдите Си ръце, влезе в Йорданските води и при Кръшването от този, който бе казал за него на клеветите се човени край Йордан: Аз ви кръщавам с вода, но вие по-силният от мене. Комуто не съм достъпен да развържа ремъка на обуздания: Той ще ви кръсти с Дух Свети и огън. Той ще ви кръсти с прочувстватата и изгарящата нечистотията сила на Духа Свети, Духа на истината и живота.

А без смирение какъв живот може да има елиа човек? Там, където е изгосено смирение, наставяна се на постоянното животство на истинността, вярносъздането, жестокостта, гаврата с живота на другите хора, егосцентричността, която изустошава просторите на душата и я прави безчувствена към великите идеали на живота, към страданията на близки и далечни хора.

В смиренното живее любовта към Бога, към ближните, към живота. В смиренното шфити вървта в Бога, а животът, в човека, вървта в чистотата и красотата, без което няма спасение от злото. В смиренното клячат бистротрубитните изопори на мира, на мира с Бога, с ближните, със съвестта, със света. В смиренното се развиват белите знамена на радостта, която е толкова по-устойчива, колкото по-оумножна в себе си е самото смирение.

В искане край Витлеем и във волите на Йордан Господ Исус поиска смирение, което има в себе си божествеността сила, което тъкмо затова е непобедимо. На истинността се е разваля много десно, защото е дяволско изобретение. Коронасъздането винаги се топи пред мълчанието топяща дъх на смиренното и понава да се срамува от себе си. Жестокостта никога не се побеждава със жестоост, митар че хората се нисидат, че това е възможно. Колкото злото е по-голямо, толкова противодействащото зло става още по-голямо. Ако да же-

стоищата не се противопостави божественят характер на смърненото, неговата непобедима сила, те продължава да живее. Гаврата с живота на другите хора преставя да издава зловредни си дъх, щом вярства в се противопоставя изразяващата барбара на смърненото. Гаврата не е в състояние да засегне смърнен човек, защото смърненото е винаги по-силно от нег. Егоценетризмът е толкова по-опасен, колкото по-далече стои от него смърненото. Ако хората в името на Христос б/е Христос Бог се гворят да се отиснат смърно един към друг, т. е. всеки да постави себе си в положение на служение към другите, егоценетризмът ще остане като само горчив спомен от миналото на човешката история.

Смърненото е основа на покаянието. Като е приемат кръщение на Йордан от ръцете на св. Иоан Кръстител, Господ Исус призова човечеството към покаяно смърние, към едно покаяние, без което не може да се открие път към блажено богосъзерниание, — път, в края на който Бог се явява на човеште като Отец, като Спасител и като Осветителя. Когато Господ тръгна към Йорданските води, да се кръсти от Своя Претеча, Кръстителът Го възкриа: Да имам нужда да се кръсти от Тебе, а Ти им идеш при мене? В осанката на

Своято божествено смърние, Спасителят ни изъобрази: Оставай отив; защото тъй нам подобава да изпийм всяка правда. Там правата от Йорданските води е призовава човечеството към покаяние, за да не остане то и а славашите всеко с неутолена жажда да види Бога.

Великото водоосвещение на празник Богоявление утолява тая жажда, защото налячното в него покаяно смърние не е незагледващо тонове към отворените небеса: Кой Бог е тъй велик, както нашите Бог! Ти си Бог, Който прави чудеса! Чудесата на Богоявление, изпълнение със сръзъленина саодство, са достижли за всеки човек, у когото вързата е ламамла като жив факел и е открива пътя на покаяното смърние, в края на който Бог го очаква, както бащата в една от притчеите на Исуса очаквал своя блуден син.

И тъй, великият Господски празник Богоявление е празник на човешката жажда по Бога, която е стигнала до своето утоление: Бог се явява на човеште в Своята вечна трипостанас красота и прави земните им пътнича мирни и радостни; Бог прегръща човеште като Свои чедя и им отваря дверите на оня сръзълмен път, който води към блажените обиталища на Вечността.

Проф. д-р Т. в. ТОДОРОВ

Петдесет години Съюз на светските социалистически републики

10 декември 1972 г. е забележителна дата в историята не само на съветския народ, но и на цялото човечество. Тогава съветският народ и неговите многомилионни приятели от всички краища на света отпразнуват петдесетгодишнината на йерушимски Съюз на светските социалистически републики. Това навистина е славен юбилей, понеже на него се отича световноисторическото значение на образуването и развитието на Съветския съюз, неговите огромни успехи в завоюването, неговият принос за мира в прогреса в света, за светлото бъдеще на човечеството.

10 в постановлението на Централния комитет на КПСС „За подготовката на 50-годишнината от образуването на Съюза на светските социалистически републики“ се отбелязва, че този юбилей представлява велик общонароден празник на обединеното, дружбата и братството на нациите и народностите от съветската страна. Там също така се изъвява увереността, че 50-годишнината от образуването на Съветския съюз ще се пречирие в нова ера демонстрация на единството на нациите и народностите в СССР, на тяхната сплотеност около коммунистическата партия, на верността им към принципите на интернационализма и дружбата между народите.

Но значението на 50-годишния юбилей от образуването на Съюза на светските социалистически републики се простира далеч над границите на съветската страна. Със социалистическия си обществено-политически строй СССР пръв в историята на човечеството изгради обществено безкласово разделение и подчиненост, без експлоатация на човек от човека, изградил обществено бюрокуратия и социално справедлив принцип, в което равноправните трудици се радват на зачетно лично и национално достойнство и чрез дълготраивения си в всеотдаен труд извоюват индивидуалното и обществено благополучие и несъкрушимата мощ на великата си Родина, превърнала се в крепост на свободата, правдата и мира за народите в целия свят. Действителна сила на социалистическата обществено-политическа система се показа както в организацията на съветската държава и в осигуряването на благосъществу на нейните граждани, така и в съкрушаването на фашизма, който беше излязла за свободата и живота на народите не само в Европа, но и в останалите части на света. През годините на Великата отечествена война всички съветски хора, всички нации и народности се вдигнаха в защита на свободата и независимостта на социалистическата си Родина и в смъртна схватка с лютия враг спечелва пълна историческа победа. Съветският народ извърши това сурово изпитание на времето и неговата победа над Хитлеровия фашизм показа преиспунеността на социалистическия обществен и държавен строй над капиталистическия, даде реален израз за могъществото на интернационалното дружба между народите на СССР, представява пълно тържество на морално-политическото единство на съветските хора, на съветския патриотизъм и свидетелствуват за несъкрушимостта на Съветския съюз като монолитно семейство от свободни и равноправни народи, съединили доброволно силите си в името на светлото бъдеще.

В полуговиения си юбилей Съветският съюз се намира в разцвета на икономическото и духовното си могъщество и безеле големи, безспорни, световнопризнати постижения във всички области на живота, обществения, науката, техниката и културата. С последователния си хуманитаризъм, със социалистическото си строителство и с неостановития си политика на солидарност и сътрудничество съветската държава е

призната в света като авангард на революционната борба за мир, демокрация, национално освобождение и социализъм.

На фона на историята 50 години не са много, но с героичните си усилия съветският народ ги възпити с невиджани досега постижения в построянването в СССР на ново, развито социалистическо общество. В него общомястата икономиката е достигнала висок уровень на развитие. Народното стопанство на всички републики се развива по единен държавен план, който отразява интересите на цялата страна и на всяка република поотделно и в който творчески са координирани ресурсите, силите и възможностите за максимално производство както в количествено, така и в качествено отношение. От разложителния класов и национален антагонизъм на старото общество не е останала нито следа. Цялата обществено на Съветския съюз, както и всяка нация и народност и нег имат еднотипна социална структура, която непротиворечиво и хармонично е съставена от работническата класа, колхозното селанство и трудната интелектуална. Независимото единство на съюзната държава и национализацията държавност на републиките се развива несравнимо върху и основата на принципите на демократичния централизъм и социалистическия федерализъм, върху основата на съветската социалистическа демокрация. Трудиците се от всички националности в Съветския съюз участвуват еднакво активно в развитието на науката, техниката и културата. Радианетът, обичаенето и взаимнообогатяването на културите от социалистическите нации и народности са постоянни явления в духовния живот на страната, които закономерно движат процеса към силния възрождение. Социалистическия интернационализъм и дружбата между народите в Съветския съюз се утвърждават и принасят обилни плодове. Все повече се издига рамияната на материални и духовни ценности и кадри; по-интензивно става взаимното влияние; създава се интернационализацията в начина на живот на различните народи. В отлик от центробежните, разединителни и изоляционистични тенденции в миналото, сега трудиците се от всяка република в Съветския съюз представляват многонационален колектив, в който националните особености се съчетават органически с интернационалните, социалистическите и общочовешките черти и традиции.

Богати са досегашните плодове от сплотяването на народите в Съюза на светските социалистически републики; същевременно това единство открива огромни възможности за бъдещо развитие и процъфтяване на страната. Именно благодарение на многонационалното социалистическо съветско държавно обединение в нег народи притежават широка възможности за развитие на икономиката и културата, за обединяването на всички ресурси на страната в ентусиазиран и неспирен устрем за успешно изграждане на новото общество, в което човек за човека не е възк, а брат и другар. Съветският съюз бюро превъзможна изостаналостта на царска Русия и се превърна в могъща индустриална държава, в страна с високо развито промишленост, с механизирано социалистическо селско стопанство, с напредналата наука и култура, с висок жизнен стандарт на всички слоеве от населението.

Ето някои статистически данни, които по безспорен начин отразяват неомверния напредък!

За 50 години социалистическото строителство и съветската държаваост националният доход на страната се увеличи повече от 100 пъти. В цялостните фондови и полуполфондови

покрайнини на царска Русия израслаха многобройни промишлени и културни центрове, благоустроена градове и китни села.

Производственият капацитет на Съветския съюз е сгорозмен. Сега той има повече от 50 хиляди заводи, фабрики, електростанции, рудници, картери, шахти и други промишлени предприятия, 34 хиляди колони и 15 хиляди совхоза, както и хиляди предприятия за строителство, транспорт и съобщения. В началото на тази петмилетна стойността на основните фондове за народното стопанство възлиза на 737 милиарда рубли. В резултат на това закономерно израсла производството сега само за един месец в Съветския съюз се изработва толкова промишлена продукция, колкото е било произведено през цялата предвоенна 1940 година. А само един процент от прираста на продукцията на съвременната съветска индустрия се равнява на цялото годишно производство на дореволюционна Русия.

Икономическото развитие на Съветския съюз нараства непрекъснато; неговите мащаб и възможности стават все по-големи. За изяснение да приведем някои статистически данни. Капиталовложението през 1970 г. представлява 82 милиарда рубли и 1,7 пъти надвишава капиталовложението за всички предвоенни петилетки, взети заедно. Общият обем на промишлената продукция на страната за 1971 г. израсна в сравнение с 1913 г. 99 пъти.

Големи напредък се отбелязва в икономиката и в развитието на едрата индустрия. Наскоро се създават много нови, несъществуващи преди Великата октомврийска социалистическа революция отрасли на промишлеността: машиностроение, комбайностроение, производство на машини и оборудване на мина, металургична, химическа, хранителна, лека промишленост и други отрасли. Построяват се десетки нови гиганти на металургичната промишленост и машиностроенето. Основополагащо значение за развитието на цялото съветско стопанство има създаването на два големи нефтодобивни и нефтепереработвателни района: Волго-Уралският и Западносибирският.

Почти единствената тяглов сила преди Революцията беше добитъкът. Сега селскостопанското производство, се дивее почти изцяло от енергетична мощност. Например през 1920 г. материалната база на селското стопанство в Казахстан се състоеше от 318 хиляди примитивни рала, 229 хиляди конни плуга, 271 хиляди дървени брани, 8,2 хиляди конни секири, 35 хиляди конни сенокосилки, а сега в колхозите и совхозите на републиката работят повече от 200 хиляди трактора, повече от 100 хиляди зърноубоителни комбайна, почти 100 хиляди товарни автомобили и стотици хиляди различни почвоубоителни оръдия, посевни, жетварски и други машини.

Старата техникo-икономическа изостаналост на Средна Азия бе бързо превъзможана от съветската власт. Днес тук се равняват с високи темпове промишлеността и селското стопанство. В сравнение с довоенното време през 1970 г. промишлената продукция нарасна: в Киргизия — 19 пъти, в Таджикистан — почти 16 пъти, в Узбекистан — почти 9 пъти, в Туркмения — почти 7 пъти. Измени се основно и структурата на промишленото производство: възникнала нови отрасли на тежката промишленост като газотата, цветната и черната металургия, цементната и други. През последните 10 години добитък на природен газ в републиката на Средна Азия се увеличи повече от 60 пъти; от 0,7 през 1960 г. на 46 милиарда кубически метра през 1970 г. Добитък на нефт достигна през 1970 г. 16,2 милиона тона, като надвиши уроните от 1940 г. приблизително 22 пъти.

Къде се крие гайбата на този огромен напредък, на това невиджимо досега икономическо развитие? — То е резултат колкото на огромните природни богатства на обширната съветска държава, толкова и на социалистическата система, която дълбокоанно работниците, колхозниците и трудовата интеллигенция в Съветския съюз към съществуващите героичен и самостоен труд. То е резултат от трудовия принос на всички съюзни и автономни републики, които взаимно се насърчват и неспрещнато се съревновават в благородна надпревара за общото благополучие. Социалистическата икономика не се развива стихийно, нито се движи от случайни възлици тласъци. Тя е взаимосвързана и се развива въз основа на единен държавен план, който е научно разработен и съобразен със законите на икономическото развитие, със закономерностите на социалистическото общество и с приложимите на научно-техническата революция. Още с установяването на съветската власт и особено след образуването на съветската съюзна държава комунистическата партия в съветското правителство методично насочват във всеотрично, комплексно икономическо и културно развитие на съюзните и автономни републики. В резултат на това настъпа пълноценен подем в икономическото, социално-политическото и културното развитие, който все повече се засилва, взема нова творчески форми и се превръща във важен фактор за строи-

телиния прогрес на Съветския съюз като цяло и на всяка от съставляващите го републики. Законоваият на съветската страна като цяло и на всяка съюзна република потвърдило са истинско исторически завоевание на социалистическия обществени и държавен строй, на социалистическите обществени отношения, на дълбоките качествени изменения в социално-политическия живот на съветското общество. В Съветския съюз окончателно и безвъзвратно е отстранена експлоатацията, униожено са експлоататорските класи, премахнати са безработицата и неграмотността, изградил се за пръв път в историята на човечеството социалистическия правни, форми се социалистическа култура и обществени.

Известно е, че през 1913 г. работниците и служещите съставлявали само 17 процента от населението на Русия (от които 14 процента се пада на работниците); едновременно с това и земляците — 66,7 процента; а буржоазията, помещиците, търговците и кулаците — 16,3 процента. Сега в Съветския съюз е настъпило цялостно класово еднаквяване, съветското общество се състои само от трудици се хора, като четри пети от тях са работници и селяни (в това число 55 процента се пада на работниците и една пета на колхозното съсловие); оформена и развита е съвременна работническа класа, която играе решаваща роля както в материалното производство, така и в обществено-политическия живот.

С усъвършенстването на развито социалистическо общество и върху основата на социално-политическите и икономическите преобразования СССР разви в невидими размери социалистическата по съдържание и национална по форма култура на съветските народи. През Октомврийската социалистическа революция голямото изостанало от материално и духовно Русия беше неграмотно; сред някои от народностите се падаха на хиляда души една по десетнадесет грамотни хора. Върху необятните пространства на тази изоставана държава царяла патриархалнина, полудивотата и дивотата. След като сгрозомля стария строй, съветската власт проведе грандиозна културна революция, като в кратко време изкорени неграмотността и изостаналостта, създаде равенство между всички раси и националности в страната и издигна културното ниво на хората дори в най-отдалечените покрайнини на държавата. Насега без изключение всички граждани на Съветския съюз са пълнолю грамотни. След победата на Октомврийската социалистическа революция повече от 40 народи в съветската страна придобиха своя писменост, оформиха литературно своите езика и сега на тях се създават изискани художествени произведения в богата научна книжнина.

В полето на образоването Съветският съюз отбелязва колосален успех. Той е създад различни форми на обучение, които отговарят пълно на съвременните научни, технически, педагогически и методически изисквания. В тях са обхванати около 80 милиона хора. Общобразователните училища от всички видове възлизат на повече от 190 хиляди. При това школската мрежа от всички учебни заведения и техникуми се простира върху цялата територия на СССР и обгръща всички съюзни републики. Повече от 800 хиляди ученици влизат и повече от 4,2 хиляди средни специални училища подготвят висококвалифицирани специалисти за всички отрасли на икономиката, културата и управлението.

Голямт образователен подем в Съветския съюз се придружава от немут съществуващо научно развитие на науката, тъй като образованието и науката в много отношения обуславят настъпното и бъдещето на човечеството. Съветската наука се намира на световно ниво и се радна на висок уронен във всички области на знанието. СССР създаде широка мрежа от научни учреждения, сред които днес има около 2,5 хиляди научноизследователски институти, техни фирми и подразделения. Не само в европейските, но и в източните и най-отдалечените предели на съветската държава възникнаха изследователски центрове в Урал, Сибир и Далечния Изток. Успешно се ползват създаваните на научни центрове също в Северен Кавказ и Поволжието. В края на 1971 г. в Съветския съюз е изляло повече от 1985 хиляди научни работници, които съставляват една четвърт от всички научни работници в света. Това е огромна армия, която изменя обикна на Земята, овладява космическото пространство, прави труда на човека по-производителен, лес и приятен, намира благополучието и щастие на хората.

При благоприятните условия на социализма многонационалната съветска литература и изкуство достигнаха високо равнище. Много от нашите и чуждите в съветската държава започна да развиват всички своите литературни ела след победата на Октомврийската социалистическа революция. Творците на младите национални литератури създадоха велики поетически и прозаични произведения. Многонационалната съветска литература днес се разработва на 89 езика на народите от страната, а в СССР се издават книги на 145 езика на различни народи от света. Съветският съюз е най-крупният книголюбив в света, съветската книга разнася

прогресивна просвета и знания по цялото земно кълбо и сеете интерес и обич от много народи. Съветската литература е същински маяк за всички прогресивни писатели от Западна Европа и тя изяснява правдата и неподкупната съвест, символ на единството и дружбата между народите, ваеят се помощта на думи и образи на общочовешкото благополучие и щастие.

Общата социалистическа култура в Съветския съюз се развива с бърза темпове и бележи големи постижения, като се обогатява от националните култури на съюзните и автономните републики, краеве и области. Тук е налице един засилен обикновен процес на взаимно обогатяване и сближаване, който поражда нови творчески импулси и вдъхновение и събужда общения за нови структури изменения в прогреса на културата. Дружеските връзки между творческите организации, обединяващи стотици и хиляди дейци на литературата, културата и изкуството, взаимните гастроли на различни творчески колективи и другите форми на творчески контакти и общувания създават непрекъснато и интензивно разменне на духовни ценности. Вече са създадени в СССР и неپرестанно се развиват общонационални традиции на цялото съветско общество и чрез все повече разширяващото се международно общуване в най-различни сфери на живот, производство и творчество се оформяват нови интернационални черти на общата социалистическа култура. За удовлетворяване обективно възникналата и развива сега потребност от общ език за международно общуване в сътрудничество всички нации и народности в СССР избраха доброволно за такъв руски език. С богатата си литература, традиции, с големия си лексикално съсловие и с топлата си художествена и научна изразителност този език се превърна в мощно оръжие за взаимни връзки и сближаване на съветските народи, в пригодна средство за приобщаване към най-добрите постижения на отечествената и световната култура. Привлекателната сила на руски език и преди Октомврийската социалистическа революция бяха големи за много народи и чужбина, но поради нарасналата международен престиж на Съветския съюз и неговите колосални научно-технически и културни постижения руският език се изучава в целия свят и на международните форуми вече съперничат на английския език.

1) Великият съюз на петнадесетте съветски републики се превърна в мощно социалистическо семейство, което обединява в себе си повече от чети нации и народности. Връзките между тях не са случайни и временни, а закономерно установени и най-твърди, защото те произлизат от общото социалистическо строителство, от съвместния съвладеният труд, от задължителна борба за освобождаване трудещите се от класов и национален гнет и от братското сътрудничество и взаимопомощ за благополучие и щастлива живот. Основателно се отбелязва от совиолозите на Съветския съюз, че цялата изпозната история на човечеството не познава такова нурушищо единство на интереси и цели, на духовно родство, доверие и взаимнопомощ, каквото съществува между различните нации и народности в съветската държава. Нещо повече, в героичната съветска борба и в съществуващия трудов процес за построяването на социализма и комунизма възникна съветският многонационален народ като нова историческа общност от хора. Въз основа на великия съюз между работническата класа, колхозното селянство и трудовата интелгенция се развряха непрекъснато икономическа и социална консолидации на съветското общество, сливането на нациите и народностите в Съветския съюз. Структурата на съветския народ е творчески въздъхание на общите черти, които са присъщи на всички народи от СССР и на всеки един от тях поотделно. В тази структура и въздъхание на интернационализма сега взаимовръзка между принципите на интернационализма и национализма. Върху основата на икономическото, социалното и идеологическото единство на съветското общество всеквденно се заснава интернационализацията в живота на съветските народи, развиват се и се утвърждават здрави и трайни интернационални черти. Национализъм и шовинизъм, расовата враждебност и ненавист са чужди и противни на съветските хора. Съответно на това в тяхната среда не изникт отрицателни и уродливи явления на обществения живот като чувство за национално превъзходство, за национална обособеност и отграничаване. Към забележителните черти, присъщи на съветския човек, принадлежат социалистически патриотизъм и прогресистки интернационализъм, които се съчетават хармонично и предпадат от извращенията както на десния опортюнизъм, така и на левия ревиоизъм.

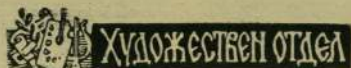
В международните отношения Съветският съюз провежда последователна политика на все по-тесно сближаване и укрепване дружбата на съветски народ с другите социалистически страни; настъпващо и неостановено се стремеж към всеотрядно разширяване политическите, икономическите, идеологическите и културните връзки с тях и между тях. А на световната арена СССР остава досега верен на политиката за мир и дружба, отстоява принципа за равнопоставеност между

народите, бори се решително против колониализма, неоколониализма и расизма, противопоставя се непримиримо против всички форми на национално подчинение. Огромната сила на Съветския съюз и на цялата общност на социалистическите държави обезпечава и спира стратегията на реакцията и империализма, прегражда пътя на завоевателните войни и е сигурна гаранция за безопасността и свободата на народите, за социален прогрес на човечеството.

Външнполитическата програма, изработена от XXIV конгрес на КПСС, основателно получи във всички страни възвизането Съветска програма за мир. Корените на тази програма лежат дълбоко в самата природа на съветската власт и отговарят изцяло на нейната полувеконна традиция. На всички е известно, че първият външнполитически декрет на съветската власт беше Декретът за мира. В изказването си пред XV конгрес на съветските профсъюзи Генералният секретар на ЦК на КПСС Леонид Брежнев отново потвърди миролюбивия курс на съветската политика, като заяви: „Нашият принципиален курс е: активна защита на мира, свободата и безопасността на народите!“ След Втората световна война досега милитаристите над 30 пъти тревожиха света с въоръжени конфликти и войни от различни мащаби. Среду всички тях енергично се опълчаване Съветският съюз и само благодарение на него и на другите социалистически страни тези локални войни не прераснаха в световна война и глобална катастрофа. Провеждайки последователната си миролюбива политика, Съветският съюз осъществява на практика принципа за мирно съвместно съществуване на народите с различни обществено-политически строй, предприема ефикасни мерки за намаляване международното напрежение, за загасяване огнищата на военни конфликти, за разрешаване всички спорни международни проблеми чрез преговори на равнопоставен начал, за установяване сигурност и взаимопомощ в Европа, за отказ от употреба на сила в международните отношения, за забрана на ядреното, химическото и бактериологическото оръжие, за прератвяване надпреварата във въоръжаването с всички други видове оръжия, за постепенно и гарантирано разоръжаване. Безспорен резултат на миролюбивата съветска политика са влезлите в сила договори на ГФР със Съветския съюз и Полската народна република, подписаните на важни договори и съглашения между СССР и САЩ, и по-специално Договорът за основите на взаимоотношенията между СССР и САЩ. Договорът за ограничаване системите за противоракетна отбрана и Временното съглашение за явния мир и областта на ограничаването на стратегическите ядреностелни въоръжения. Програмата за мир, приета от XXIV конгрес на КПСС, наистина стана действителен фактор за световната политика и оказва дълбоко, позитивно въздействие върху хода на международните събития и историческото развитие.

В заключение се установява, че образуващият в резултат от светлата победа на Великата октомврийска социалистическа революция Съюз на съветските социалистически републики отвори нова историческа епоха — епоха на социалното и националното освобождение на народите, на революционния преход от експлоататорската капиталистическа система към хуманния и социално справедлив социалистически обществен строй. През изтеклите 50 години под ръководството на Комунистическата партия съветският народ извървя пътя на немислими победи и епохални завоевания, извърши чудовен исторически подвиг. Той пръв в света построи социалистическото общество и продължава уверено да изгражда комунизма. Благодарение на миролюбивата си политика, на братската си поддръжка и на безкористната си помощ на всички подтиснати народи страната на съветите заслужено се радва на общата и уважението на прогресивното човечество и е на надеждна опора на мира, социализма и прогреса в целия свят. С разгромването на термистичния фашизъм и на японския милитаризъм Съветският съюз успее и успори, што родиният в алмазните на Октомври социалистически обществен строй да победи в редица страни, включително у нас. Сплотен в световната социалистическа общност начело със Съветския съюз, те са най-влиятелната сила в стареяния международен живот и играят решаваща роля в справедливата борба на народите за освобождение от национален, колониален и икономически гнет и за изграждане ново, социалистическо общество на мир и сигурност, на благополучие и щастие за всички хора и народи.

Проф. д-р Иван Г. ПАНЧОВСКИ

Весела година

Весела година — нова и засмяна —
радостно пристъпва в слънчева примяна.
Всёки благославя в сладостна надежда —
мирна тя да бъде, обич да отрежда.

Божия прославя в любов да пребъда,
Чисти идеали милостно да събъда. —
Скъпата Родина в прадесте да състи —
крепко да се пазят родните завети.

Божия десница благодат да лее,
Майката Пресвета над нас да милее.
Ангели небесни радости да сент
и добрите люде в слъмше да жинет.

Весела ИВАНОВА

Честита Нова година

Пристигна тя тъй бързо като птица
в дванадесетия съдобен час.
Дано да бъде майчица орлица
с крилата си разперени над нас!

Отушнето в дома ни да не гасне,
наидлаото в сърце ни да гори,
в душата ни да бъде светло, всю —
огряна от небесните зари!

Със майчиния прегръдка нежни, топли
да спире на всеки праг във този свят,
да стихнат всякакви човешки воли,
да бъде всеки всекиму кат брат!

Надя Н. ЗДРАВКОВА

ИЗ ЖИВОТА НА ПОМЕСТНИТЕ ЦЪРКВИ

Двоен празник в Московските духовни школи

Всяка година дните от 8 до 15 октомври се празнуват особено тържествено от Московските духовни школи. На 8. X. е празникът на великия молитвеник и основател на св. Троицка лавра — преп. Сергей Радонижски, а на 14. X. — актовант празник на училщата — Покров Богородичен.

През настоящата година обаче те бяха отпразнувани както никога в досегашния живот на школите. В начертанието на лавърския празник всички участващи, учители и учащите се, заедно с братята от Лаврата, участваха в посрещането на Патриарха на древнокристинската Колпена църква Шенула III и придружаващите го лица. Вечерта, след всеобщо бдение, Патриарх Шенула разсъда архиепископски кабинет и мемориални музей, устроен в чест на полюбения патриарх Алексей, и посети духовните училища. Посрещането е обичайната тържественост, Патриарх Шенула отговори на топлото слово на Високопреспещения Ректор, като изрази в научно-философска форма своите перспективни схващания и намерения относно сближението с Православната църква. На следващия празничен ден Патриарх Шенула пристъпва и се моли в Успенския събор, където св. Литургия беше възглавявана от Негово Светейшество Патриарх Пимен. В същия ден той бе и официално приет от Светилин Пимен в лавърската му резиденция.

Празничното темпо в училищата не спада. Заслужава молитвена почит в поведелика се отладе и на св. ап. Иван Богослов, считан като втора патрон на школите.

Покров Богородичен е храмов празник и годишен ден на училищата. Тази година обаче той бе двоен. За пръв път в живота на Академията на този ден в нейния храм предстоене киротони. И то на кого! Инспекторът на академията и семинарията, отец архимандрит Симон, беше наречен за епископ Рязански и Касимовски. Наречението се съвет с всеобщото бдение в академически храм и бе възприето от седмичния архиверс — Негово Високопреспещество Талиския г. Естонски митрополит Алексей, председател на учебния комитет при Московската патриаршия, Красноводския и Куланския архиепископ Алексей, Дмитровския архиепископ Филарет, ректор на МД школи, епископ Платон, Саратовския

и Волгоградския епископ Пимен, Ташкентския и Средноазиския Вартоломей и Вилеския и Литовски епископ Анатолий, докторирен преподавател по Иван Завет в МДА и киротониса преди едни месец. На празника, при много богомолци, гости и голем събор, Негово Високопреспещество митрополит Алексей възглави архирейската селмура и на обичайното място в св. Литургия при ръководящите произнесе „Божественна благодат...“ Топло и прочувствено беше словото на митрополита към новохристонисния архирей. Предавайки поздравите от Негово Светейшество Патриарх Пимен, намрищ се на поволицеската визита в братските автокефални православни Сръбска, Румънска и Елазска църкви, той извържи и в типичен руски стил и дух измоя отговорността, гърдостта, задължението и старемението възглавяния на архирейската и влобие на св. пастарско служение. На многобройните богомолци, учители и учащи се, обичайно го отпреди, новопосетенят архирей в края на службата преподаде първото си свещенелско благословение.

По традиция в Актолата зала, в 13 часа, в присъствието на всички, тържеството продължаваше. При пението на тропари официалните места се зеха от митрополит Алексей, архиепископите Алексей и Филарет, от епископите Платон, Вартоломей, Анатолий и Симон, от инспектора на Ленинградската академия и семинарии проф. Соронин, от ректора на Олеската семинария архимандрит Агатагел, от благопочинния на Лаврата архим. Варнава и др.

На тържеството пристъпуваха заместник-председател на Съвета по делата на религияте при МС на СССР В. Г. Фурун и представител на гр. Заргосе.

Високопреспещият ректор откри тържеството и даде думата на ВРИД инспектора преподавател верономнах Александър (Тимофеев), който направи отчет за изтеклата 1971/72 уч. година. Произвещението и поучително прозвуча автостата реч „Служението на Троице-Сергиевата лавра за Християнско единство и мир“, прочетата от отец професор проф. Алексей Остолов. Патриарха Владискоха, от името на Негово Светейшество Патриарх Пимен — митрополит Алексей, и от името на ректорите школи — проф. Соронин и младшият архимандрит Агатагел. Обширна и специална програ-

ма-концерт известна учащите се под ръководството на преподавателя Марк Трофимчук След молитвата „Достойно ест“, всички бяха поканени на трапеза, подар която за гости-те бе демонстриран филм „Поместният събор на Руската православна църква 1971 год.“

Вечерта бляснато и в недрата св. Литургия изглави Преосвещенният епископ Симон.

Новият Разански и Касимовски архидякон Симон (в миру Сергей Михайлович Новиков) е роден в 1928 г. в с. Жолдино, Ярославска област. През 1955 г. завършил Московската семинария, а през 1959 г. — духовната академия със степен „кандидат на богословието“. През 1959—64 г. служи като редовен иеромонах а св. Троице-Сергиева лавра. През 1964—65 г. като архимандрит изпълнява настоятелската длъжност в Преображенски храм на Троицко-подорне в Перележино. От

1959 г. досега той преподавал в академията и семинарията църковен устав — типик, история на древната църква, история на гръцко-източните църкви и византология. Доцент е от 1964 г., а през следващата 1965 г. бил назначен за инспектор на МД училища.

Негово Преосвещенство епископ Симон се отличава със сила вяра в Бога, завидно смирение и проследата коректност, дружелюбност и човечност. Богослужението, молитвата — трудът са съдържанието на неговия живот. Затова молитвените поведени на всички ученици и учачки се са: Бог, по ходатайството на преп. Сергей, който постраженик е, на св. Василий Разански, под чието покров отива, и на всички светии, да му дарува дълго и доброплодно служение.

Иеромонах ИОСИФ

ИЗ ЖИВОТА НА ЕПАРХИИТЕ

Тържествено чествуване 250 години от рождението на преп. Паисий проиугмен Хилендарски в храма „Св. Троица“, гр. Банско

С много любов, признателност и гордост нашият народ чествува 250-годишнината от рождението на преп. Паисий Хилендарски — родоначалник на Българското възрождение. Всеки, обичай свой род, българин, комуто са скъпи идеите на гуманизма и общочовешкия прогрес, не може да не изпита вялене и възторг пред подвига на монаха — тълмен, не-

облякъл черно монашеско расо, водил свят и непорочен монашески живот, преп. Паисий просия в сонма на българските светци като равнопостол, който запали искрата на вяра и упование в Бога в душите на българския народ, за духовно и политическо възрождение, със своята „История славянобългарска“. Затова св. Църква никога не пропуска случай да му

познат и бляден, който, изпълнен с чиста и свята любов към свой страдал народ, му даде всичко, което може да даде един човек. В безкрайната си скромност и себоторжение великият човек едва ли сам разбира величното на своето свято дело. А това свято дело надхвърля националните ни рамки — придобил общочовешко значение и съзнание на поколенията, защото включил нашия народ в общия процес на човешкия прогрес. И името на св. Паисий става символ на борба срещу всякакво духовно и политическо робство.

Ето защо именът на народ, цялата наша културна обществено — отбавна, писатели, публицисти, езиковеди и историци — отдаваха и отдават заслужена почит на Атонския светец по случай неговия славен юбилей, 250 години от рождението му. В много краища на нашата родина се проведоха тържествени събрания, а в гр. София, Руския манастир, гр. Благоевград и гр. Банско, родното място на преп. Паисий, се състояха научни симпозиуми, а множество доклади за делото и значението на този свят мъж.

Израсия в доното на родната ни Православна църква,

въздава моления, хвалебни песни и почит при такива славни юбилей и годишнини.

Храмът „Св. Троица“ в гр. Банско осымна на 29 октомври 1972 г. празнично украсен. Над входната му врата благогостини християни са окачили венци от живи цветя, а над венеца — с едри църковно-славянски букви се четат доуругът на преп. Паисий: „Българино, знай свой род и язык!“ Иконата на светеца, заобиколена също с венци от свежи цветя, е поставена в храма на видно място.

Звучат на църковните камбани се изяви над съмлянния град, зади Разможката котловина и слото му се удари във високите върхове на Пирин, Рила и Родопите, свлаш искаше да ги прехвърли и се разпръсне по ефира над цялата ни родна земя, за да ѝ извества, че днес тържествено се чествува 250-годишнината от рождението на великия светец на България в родното му историческо градче.

Още не беше замълчал този звън, още не беше забвочнало утринното богослужение, когато църковните камбани за-

биха повтарно, за да посрещнат тържествено Негово Високопроещенство св. Неврокопския митрополит Пимен, придружен от всички си архiereйски наместници в Богородицата му епархия, дошли, за да вземат участие в това голямо тържество.

След тържественото посрещане в благословенното на архiereя, предстоят на драма и домаян на това тържество, свещ Стефан Ил. Камберов, тури началото на утринното богослужение. Кайрат беше предоставен на гостите. Храмот ека от воскреисно-празничните песнопения. Богомолци от гр. Банско изпяха този храм, за да отпадат почит и моления към своя съгражданин, горди, че са дали такъв свят знак на България, горди като българи, че в неговите жили е тежала българска кръв.

Отново, за трет път поред път, прозвуча камбанният звън, този път още по-тържествено, още по-радостно, за да вземат зпачването на св. Божествена литургия, в която взеха участие: Негово Високопроещенство митрополит Пимен, иконом Димитар Шеев — архiereйски наместник в гр. Разлог, староф. иконом Ангел Столичев — архiereйски намест-

ник в гр. Сандански, староф. иконом Михаил Даскалов — епархийски съветник в гр. Благоевград, иконом Константин Марчев — архiereйски наместник в гр. Петрич, прот. Васил Попов — архiereйски наместник в гр. Готле Деачев, свещ. Стефан Камберов — предстоител на храма „Св. Троица“ в гр. Банско, и перод. Григорий от гр. Благоевград. Прет време на св. Литургия: храмът се огласи от хубавото пееие на църковния хор от гр. Сандански под диригентството на прот. Христо Диков от същия град.

След свършването на Божествената служба всички богомолци с голямо внимание и трепет изслушаха прекрасното слово на Негово Високопроещенство св. Неврокопския митрополит Пимен за живота и дейността на прет. Писий Хилендарски.

Така приключи това голямо тържество, което дъто ще се помни от жителите на гр. Банско и от всички, взели участие в него.

Свещ. Стефан Ил. КАМБЕРОВ

ОТЗИВИ И БЕЛЕЖКИ

Конгрес на православните екегети

В издаваното в Атина гръцко списание „Бюлетин за библейска студия“ (т. 1, кн. 3, юни 1972 г.) в отделна хроника има статия от И. Панагопулос за първия конгрес, посветен на проблемите, свързани с православното тълкуване.

Като имам предвид, че това е първи опит от страна на православните богослови-библети да спрат вниманието си на този така важен въпрос, смеох за уместно да поднеса на нашите читатели съкратен превод на тази статия.

***

За първи път в историята на православната библейска наука се събра от 17 до 21 май 1972 г. в Православния център в Атина първият конгрес за православно тълкуване. По-късно биха изпратени до всички предстоители на православните църкви, до православните богословски висши институти и до всички православни богослови-библети. В конгреса взеха участие делегати почти от всички православни богословски институти, около 35 на брой, в също и по един наблюдател от Католическата църква и от Малабърската църква. Присъствуваха и много други наблюдатели — професори, богослови, студенти и др.

Доказано и разясняването ставаша на един от езиците: гръцки, английски, френски, немски и руски, като едновременно с това се превеждаше на останалите езици.

По начало, главната цел на конгреса беше, ако е възможно, да се съберат всички православни богослови-библети, да се опознаят, да влезат в контакт и да разискват заедно основната тема: „Достоинството на православното традиционно тълкуване чрез съвременното библейско изследване“. Въпросът за тълкуването, който е предпоставка и изходна точка въобще на богословската дейност, стои в самия център на съвременните богословски спорове. По никой друг въпрос от богословното не владее такова обръщение, както в изследването на проблема за тълкуването. Следователно, днес се чува стъпува необходимостта, щото православното богословие да положи основа за изва на своето разбиране; толкова повече, че православното богословие е носител на двехилядолетното предание за тълкуване, наследено от църковните отци-тълкувачи. По този начин бива поставена при основния изследвателски конгрес: а, осъзнаването от страна на православните богослови-библети на особено значаещо на отеческото предание при тълкуване на Св. Писания; б, необходимостта от съществен принос от страна на православното тълкуване в съвременния спор около проблема за тълкуването чрез ополитворяване на отеческото предание; в, определяне на отношението на православното библейско богословие към съвременното научно изследване на Св. Писания.

Бива изнесени следните доклади:

1. От професора от Богословския ф-т на Атинския университет Маркос Свотис на тема: „Единството на апостолската църква при тълкуването на Св. Писания“. Той поддържа: а, тезата за единството на апостолската църква въобще и тълкувателните разсъждения и в богословията на св. отци; б,

пълната липса в съвременното библейско изследване на схващането за единството на Апостолската църква като обща база за при изследване на Писанията; а, значението на тази база за обективното виждане на проблемите в Библията и при оценката на резултатите от научното изследване вътре нея.

2. От професора при същия ф-т Сава Агоридис на тема: „Църковните отци като тълкувачи на Св. Писания“. Беше изтъкнато, че „преданието“ препоръчва отеческия тълкувателен принцип не в единния му, но в историческия му смисъл и дори като първи на духовния църковен живот. Следователно, правилното тълкуване е основа за християнското единство, което се осъществява чрез единношането за „пожета“ или „долта“ на Библията, т. е. за „правилното на вярата“. От Иринеи Линоски (2 в. б. пр.) нататък се схваща, че правилото на вярата различава ясно истините на Евангелието от заблудата и, от друга страна, дава възможност за еднотично приспособяване към чуждите възможности. Този принцип се е утвърдил различно на Изток и на Запад и е получил различни оттенъци, съобразно историческите обстоятелства. Във всеки случай съществуването от различните схващания съставя общото правило за предните като тълкувателен принцип.

По-нататък бе проследено отношението на историческия опит на Църквата — като тълкувателни принципи — към отражението, каквото дава на него по-голямата историко-критична наука. Беше казано и това, че самите отци са се ръководили при тълкуване на Св. Писания от времешното на чуждия смисъл а тях — буквален, алеторичен, духовен (eticen) и аналогичен.

3. От проф. Герасимос Зафирис, на тема: „Стойността на издатите на текста на Н. Завет у гръцките св. отци“. Докладчикът се базира на факта, че ръкописите на Н. Завет, с каквато разполагаме, са от по-късна епоха — най-старият от тях се отделява към средата на 2 в. сл. Хр. Поради това професорът твърди, че само отците, които не намират по-близо до апостолското предание и до апостолската проповед, ни дават сведения за онова време, което е между написването на Евангелията и най-старият текст. Също така те ни осведомяват и за вида на най-първия текст, който се предхожда от глестите ревизии, осъществени през 2 и 3 в.

Към това докладчикът добавя, че отците свидетелствуват и за един пронописничен текст, който се явява като основа за синопитичните Евангелия. Този пронописничен текст продължава да се употребява от първата християнска община и след приемане от нея на синопитичния текст.

4. От румълския професор при Богословския институт в Сибиу Николае Нига, на тема: „Значението за съвременното библейско изследване на православното предание при тълкуването — във връзка със Ст. Завет“. Докладчикът ни запознава с тезата, че Ст. Завет трябва да се тълкува като подготвително откровение за спасението в Христа и, следователно трябва да се счита като текст на Църквата. Неговото правилно тълкуване може да се постигне само в лоното на Църквата.

та и то под съдействието на Н. Завет. Използуването на преданието като тълкувателен принцип отговаря също така и в а смяна характер на Ст. Завет, който е произлязъл отначало — в по-голямата си част — от устното предание.

5. От професора от Богословския ф-т Илияс Иконому, на тема: „Предложения за класификация в значимост на отеческото тълкуване на Ст. Завет.“ Според докладчица за определени смисла на термина „тълкувателно предание“ се изяснява значителна критичност на онова, което са ни завещали отците, защото това завещание се предхожда от събрането на обширен материал. Досега неофициално се използват следните критерии: а) за съгласуваност с вероизповеднието или с учението на Църквата; б) за единственост или „большинство“ на тълкувателите; в) за специализираност на тълкувателите и „за измереното или цюта“ на тълкуването. Поменатите критерии, по начало, са неофициални, недостатъчни, непълни и недоказани пътно. Нужно е, щото правдата за значимостта на отеческите тълкувания да произтича от тяхното анализиране, а не да се поставят само теоретически.

Предложенията за класификация съдържаат четири признака: 1. разграничаване между „продуктивно“ и „индуктивно“ тълкуване, както и разграничаване между „тълкуване“ и „популяване“ на Св. Писание; 2. диференциране на тълкуванията съобразно отговорността на тълкувателите пред Църквата; 3. класификация съобразно величината на тълкуванията; 4. класификация съобразно връзката с или дистанцията от оригиналния текст.

6. От директора на Православния богословски институт „Св. Сергий“ в Париж — свещ. Алексий Кизилев, на тема: „Пророчеството и пророческото служение в светината на Петокинизието.“ Въз основа на методичното изследване на Иск. 1—15 гл., където се описва пророческото пратеничество на Моисей, е посочен в общи черти характерът на пророческото явление в Ст. Завет, но се поддържа, че пророцит е по-силен на предопределените за народа неща и историческо откровение за Божията воля. Във връзка с това се посочва, че пророческият дар отново се проявява във времето на Н. Завет — отначало чрез Крестителя, но главно чрез Христа, който изпълнява в дало, чрез учението и страданията Св. пратеничеството на „страданията Раб“ на Исая (гл. 52—53), т. е. на Месия. От направена анализа се извади до извода за необходимостта от пророческия дар в Църквата. Значението му се състои в присъединяването на верните към откровението на Исуса чрез Духа Светаго. Според неговите отци в светината са били считани за пророци църковен преизявеният на собствена епоха. Пророческият път дар за всички е нова проява на Светия Дух в Църквата след Педесетдесетата.

7. От епископ Димитрий Трапезниче, на тема: „Христологичното изяснение на боговъявяването в Ст. Завет у Юстин Мъченик.“ Според докладчица, Юстин, като първи християнски тълкувател, се заел с едно обширно и последователно христологично тълкуване на боговъявяването в Ст. Завет. Той довел до извода, че те са свидетелства и разкриване на предсъществуването на Христа като Син и Слово. Основните данни сили на това тълкуване са: а) раннистите тълкувателни предания; б) тълкувателните постижения на Филон Александрийски; в) данните в съборните и библиеските пасаж, наречени **тестимония** (т. е. свидетелства, б. пр.) и г. ексегетическите влияния, произхождащи от древните христологични изповедания на вярата.

8. От Джордж Берлиг, проф. в Православния богословски семинар „Св. Валерий“ в Ню Йорк, на тема: „Критично изяснение и традиционно тълкуване. Методологично изяснение въз основа на св. Исая“. Основвайки се на гл. 6—12, 40—55 и 55—66 от кн. Исая, докладчикът посочва, че е необходимо съчетанието на два метода, да да се приближи до Ст. Завет; а) на традиционното тълкуване, което поставя за основа предпоставка непрекъснатостта на Божие домостроителство в Н. Завет и б) на съвременното тълкуване на Писанията, което се базира върху собствен анализ на изворите на библиеските повестувания — филологически, исторически, текстови и т. н.

9. От проф. Теодорос Стаманоуполс, на тема: „Приносът на Юстин Мъченик за тълкуването предание на Църквата.“ Според докладчица Юстин е първият църковен писател, който поставя въпроса за богоудовеността на Писанията и значението на Ст. Завет за християнската вяра, а във връзка с това и за необходимостта да бъде той изследван. В полемиката си (с гностиците, б. пр.) Юстин представя Ст. Завет под тройна перспектива, т. е. като текст поучително-пророчески, етически и като образен за богопочитание. И така, Ст. Завет съдържа: в образи и сенки на блясните събития, които Юстин тълкува чрез типологията; б) морални наредби за усъвършенстване на добротелния живот и в) закон, който се състои главно от божествени разпоредби.

10. От д-р Панготинос Авдрюпоулс, на тема: „Мястото на Вългатаето се Слово в тълкуването на Ориген“. Предна важността и важността на въпроса за тълкуването налага се оформяването на основните принципи за православното тълкуване при помощта на отеческото предание. Поради това докладчикът изложи съответните схващания на Ориген. Според последния Исусе Христос — Слово, Който е исторически разкриване на Бога в творението и в историята на Ст. Завет, трябва да бъде основна тема при тълкуването на Писанията. Като място на тълкуване Ориген използва главно алогоритата и на автор изсто историко-граматичния разбор на двата завета.

***

Във основа на изнесените доклади и ставалите след това обсъждания, конгресът наеле със следното решение.

1. Православното тълкуване е призовано днес, когато въпросът за тълкуването на Св. Писание е станал център на богословските спорове, да даде свое собствено завидеелствувание. Последното е израз на многовековното апостолско и първонично предание и затова то отговаря на жизнените проблеми, които поставя съвременното библиеско изследване.

2. Конгресистите признават високо достойнство и важност на отеческото предание при тълкуването. Това предание е особено важно духовно изяснение за съвременното библиеско изследване. Отеческото предание при тълкуването се явява необходим съветник и много ценен подал към правянното тълкуване на Св. Писание.

3. Отеческата традиция за тълкуване стимулира творческите съждения и обосновава критерия за критично използване на научните методи при съвременното изследване на Писанията.

4. Основната задача на православното тълкуване трябва да бъде постоянното проучване и проверка на отеческото предание относно тълкуването въз основа на систематичен разбор и класификация на тълкуванията върху Библията, на методите и на тълкувателните принципи и св. отци.

5. Съгласието на отците съдържа много ценни свидетелства за ръководителите на Св. Писание. Тези свидетелства трябва да бъдат вземани сериозно предвид при критиката на текста (т. е. доказано то е близо до оригинала, б. пр.). Православният тълкувател е длъжен излядо да съдебствва за научно изследване на библиеския текст у отците.

6. Задачи и крайна цел на православното тълкуване трябва да бъде съзидането на Църквата Христова. Този цел именно определя христологичния, сотриологичния и ексменологичния характер на православното тълкуване. Истинското изтъкуване на Св. Писание е предя всичко плод на просветленето от Св. Дух, което тълкувателът помучава като член на Църквата.

7. Догматическото предание на Църквата съставя крайния и сигурен критерий при тълкуване на Св. Писание.

8. Изясва се тесно съгрудничество и общуване между тълкувателите на всички православни църкви, та по този начин те да излят „единството на духа чрез връзките на мира“ (Ефес. 4:3).

9. Вярваме, че конгресът се е оказал много полезен в тази насока и че, ако Бог помогне, подобни срещи в близко бъдеще ще придвижат навред православното тълкуване и ще спомогнат за единението на православните в Христа.

Проф. д-р Б. ПИПЕРОВ

БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ — СВ. СИНОД
СИНОДАЛНИ ПОЧИВНИ СТАНЦИИ

СЪОБЩЕНИЕ

Българската патриаршия — Св. Синод съобщава, че през 1974 г. Синодалните почивни станции в БАНЯ, МОМИН ПРОХОД, НЕСЕБЪР, ПОМОРИЕ И КАЛОФЕР ще приемат за бляско и алтнативно лечение само нуждаещи се СВЪ-

ЩЕНОСЛУЖИТЕЛИ И ЦЪРКОВНОСЛУЖИТЕЛИ и членовете на семействата им (съгрудно и неженени и неработещи деца) по реда на кн. 2 от Правилника за устройството и дейността на Синодалните почивни станции и на Синодално из-

ръзния № 5909—27 от 28. IX. 1972 год.

Всички сменя се бъдат по 18 дни и по почивна стачия и по време ще протекат:

За БАНКИ и за МОМИН ПРОХОД: I-а: 7—24 май; II-ра: 26. V — 12. VI.; III-а: 14. VI. — 1. VII.; IV-а: 3 — 20. VII.; V-а: 22. VII — 8. VIII.; VI-а: 10 — 27. VIII.; VII-а: 29. VIII — 15. IX.; VIII-а: 17. IX. — 4. X.; IX-а: 6 — 23. X.

За НЕСЕБЪР: I-а: II — 28. VI.; II-а: 30. VI. — 17. VII.; III-а: 19. VII — 5. VIII.; IV-а: 7 — 24. VIII.; V-а: 26. VIII — 12. IX.

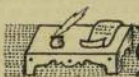
За ПОМОРИЕ: I-а: 20. VI — 7. VII.; II-а: 10 — 27. VII.; III-а: 30. VII — 16. VIII.; IV-а: 19. VIII — 5. IX.

За КАЛОФЕР: I-а: 9 — 26. VII и II-а: 28. VII — 14. VIII.

Стоят в станциите Баня и Момин проход ще работи от II до VIII смяна включително (26. V. — 4. X.). Стоят в станциите Несебър, Поморие и Калозфер ще работи през всички сменя.

Не се правят в станциите заразно болни, психически разстроени, живущи се от придружителни в деца до 3 години (чл. 3 от Правилника).

Молби за летионична карта от служители в Св. Синод и поделята му се подават до Негово Светейшество Българския Патриарх Максим, а от служители в епархиите — до епархийския архиепископ.

ЦЪРКОВЕН И ОБЩЕСТВЕН ЛЕТОПИС

У НАС

ЧЕСТВУВАНЕ ПАТРОНИН ПРАЗНИК НА СОФИЙСКАТА ДУХОВНА СЕМИНАРИЯ

На 19. X. м. г. при изключителна тържественост бе отпразнуван патронният празник на Софийската духовна семинария — Св. Илан Рилски.

Рано сутринта в семинарския храм се събраха много гости — родители и възпитаници на нашата Алма матер.

Ректорът на семинарията, Преосвещенният Бранички епископ Герасим, отслужи св. Литургия с участие на дъкози от патриаршеската катедрала „Св. Ал Невски“ и от катедралния храм „Св. Неделя“ в София, при много хубавото пееие на стодневния свещенически хор. След Литургията тържествено продължи в скромния семинарски салон (трансезирата) при ве по-малка тържественост. Тук между присъстващите гости имаше и представители на местната народна власт. Преподателят от семинарията г. Иван Денев изнесе обстоятелствен доклад, в който изложи живота, полгата, делото, идеята и завета на този велик българин, преприят да се мошеш светляк за разгръщане на духовния мир сред народа. Тържествено продължи с литературно-музикална програма. С голям ентузиазъм петошите на семинарията рецитираха стихотворения за своя любим патрон, паха му хубави песни. Накрай Негово Преосвещенство Ректорът на семинарията

В молбите се посочва: цяло име по паспорт, местоживение, длъжност, възраст, в ко. станция и за кои сменя се иска карта. При искане карта и за членове от семейството, които имат право по чл. 2 от Правилника на таква, се попочват трите им имена, родствени връзки с подателя на молбата, възраст и изрично се отбелязва, че не са на работа и не са женени.

Срокът за подаване на молбите е до 30 април. Болните прилагат и карта за курортен подбор, меднайсско.

Митрополитите представят молбите за епархиата под общо най-късно до 10 май (чл. 10 от Правилника).

Присемното и синодалните летионича става само срещу представяне на летионична карта, издадена поимено от Св. Синод.

Подставяне в станциите може да стане най-рано вечерта преди започване на смяната. Напусковото става най-късно в 7 часа сутринта след последния ден на смяната.

При невъзможност да се ползува ползуваната карта, тя се връща в Св. Синод най-късно 10 дни преди започване на смятата. Неславните това изискване губат право на карта за следващите 2 години.

Летионичните карти са лични и не могат да се престоятват (чл. 7 от Правилника).

приканя всички семинаристи да изпълнят многолетствието за Светейния Патриарх Максим, за Светия Български Синод и за целия български христолозов народ.

Стефан СИМЕОНОВ,
ученик от III кл.

СВЕЩЕНИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ В РУСЕ

В изпълнение решението на Св. Синод — на свещеническите конференции при 1973 г. да бъдат изнесени десет доклада във връзка с хилядолетната история на Българската православна църква — на 9. XI. 1972 г. се проведе първата конференция в гр. Русе с доклад на тема: „Християнството сред славяни и българи“ от Негово Високопреосвещенство Доростолския и Червения митрополит СО ФРОНИИ. По съдържанието докладът беше един кратък научен труд. С благодарности и голямо внимание отпаше слушача общия св. архиепископ.

Втория доклад — „Създаване на независима Българска църква и релаване на Българския църковен въпрос“ — изнесе архимандрит Николай Ваджакос.

Докосник: Прот. Порфан ХРИСТОВ

По решение на Св. Синод, от 1 януари 1973 год. редактор на Църковен вестник е доц. Георги П. Царева, а на св. „Духовна култура“ — проф. д-р Иван Г. Панчовски.

В ЧУЖБИНА

Швейцария. Старокатолическата църква в Швейцария на 3 декември 1972 г. тържествено отпразнувала в гр. Олтен 100-годишнината на своето съществуване. На 3 дек. 1872 г. в Олтен е бил издаден проуочият конституционен акт за учредяването на тази Църква.

Както съобщава ЕПД (бр. 43) за нов президент на Европейската федерация на баптистите за следващите 2 години е бил избран швейцарският проф. П. Майстер, преподавателят от 1949 г. в Базелската семинария в Рудлинген в Швейцария.

Уганда. Президентът на Уганда ген. Илан Амин Дада, съобщава напоследък за правените от властите на страната понастоящи крачки за ялксина африканизация на Уганда. Според неговите думи африканизацията трябва да засегне също и здравния живот. Било издадено специално разпоредение за задължително явяване в определени контролни пунктове на всички свещеници, миссионери и сестри-монахини от неафрикански произход. Подлежат на регистрация около 500 римокатолически и около 70 протестантски миссионери. Най-много свещеници и монахини, застрашени с изключане от страната, били от Италия, Франция, Холандия, Ирландия и от Германската федерална република.

Белгия. Продължава подготовката за европейската среща на римокатолическите делегати от свещеническите съвети. Определено е тази среща да се състои на 22—26 април 1974 година. Местото на срещата щяло да бъде допълнително оп-

ределено — към края на 1973 г. Темата на свещанните ще бъде: Лично на Църквата след Втория Ватикански събор и директно за старинния живот и мисията на Църквата. Така трети на свещанните щяло да бъде организирана след решено утвърждение и съгласуване с епископите. За организирането на тази среща е бил назначен специален секретариат, чието седмалце е в Брюксел.

Полша. Полският отел на ХМК се присъединява към гласовете на всички хора е добра воля в света, които са възмутени от новите бомбардировки на самолетите на САЩ над ДРВ. „Новата осъществява на мръсната война, се издава в отпечатаното във „Славянски пошките“ — издание на Полския отел на ХМК — е първока по възмутителна и заслужава порицание, защото се извърши във време, когато обществено мнение на всички общности мира хора в света окаяла поднесването на постигнатия мирен споразумение от октомври 1972 г.

Когато цялото християнство се подготвя за радостното отпразнуване на Рождество Христово с неговото Благовещение „и на земята мир“, президентът на великата християнска държава започва на възмутителни сили на САЩ за подновяване оше по-голяма сила бомбардировките над населени места и индустриални вътрешно в ДРВ.

Полската общественик, изстъпяла оше от самото начало на започването на американизацията агресия на страната на бо-решия се за свобода и независимост Виетнам, никога не е

поучававала по-така връзка с измислените вьетнамски народ, откъдето сега, когато от предизначените за вьетнамците бойци загиваха в четирите прокълнати морива.

Посланикът отглед на ХМК наричава с измислените варианти бомбардировки на ДРВ, очаквайки от съответните фактори на САЩ тяхното незабавно спиране, подповането на мирните разговори и спазване край на по-паталитично проливане на кръв. На многостранния героичен вьетнамски народ изпраща изрази на солидарност и морална подкрепа. Дано идващата 1973 година да се превърне за Вьетнам, след толкова години страдания, в година на таза великия мир*.

На тържествено Рождествено божолюбие във Варшавската катедрала кардинал Стефан Витшински, примахът на Полша, произнесе към вършатите от столицния град пламенно слово, в което много място отделил на проблема за мира между народите и спешно на спазване край на унищожителната варшавска война във Вьетнам.

Кардинал Витшински каза между другото: "Тези дни радноприветелите ни предадоха поздравите на нашия неотдавнашен гост, председател на Конференцията на Американския епископат кардинал Ян Крул от Филаделфия, който говори от този същия амплоу. Той поздравява Примаха на Полша, епископата и великия вьетнамски народ."

Като благодарни за това християнско поздравление, отправих към нашия мил неотдавнашен гост и сънародник (кардинал Ян Крул е американец от полски произход и неотдавна посети Полша и родното си място — в с. м. л. братски поздравления към американските епископи и всички братя в Христа, и спешно към полците в Америка. Но едновременно изравамя светла надежда, че Американският епископат, вслушвайки се в молбите на Св. Отец Павел VI, ще стори всичко възможно, та да не се развлява повече кръв на виевнини деца и братя във Вьетнам.

Присъединявам се към вълните на толкова години страдащи вьетнамски народ, кардинале Яне, молейки те в името на връзките, които си свързва с Христа и в името на християнските връзки, които свързва полците да възврат за мира и ваща свобода", да се борите днес за свободата на всички хора и народи, особено за тези, които страдат от несправедливостта на войната и които са опривидани несправедливо*.

Ръм. На 2 декември 1972 г. Папа Павел VI приез на аудивенция във ватиканската консистория за да говори група пребиващи в Рим членове на полската католическа църковна иерархия начело с кардинал Стефан Витшински и много войски свещеници, монаси и братя.

След поздравителните и благодарствени писмо на кардинал Стефан Витшински Папа Павел VI в ясло слово изразил доволството си от нормализирането на църковно-правното положение на католическите диоцези на запад и север в Полша, като подчертал, че полските диоцези се характеризират с явнети религиозен живот* и подчертал, че задачите на вършатите е лоялна служба към Църквата и към Полската държава.

Австрия. В Шваби била открита международна духовна семинария, която ще подготвя кандидатите за свещеници в скрътен срок. Обучението в тази духовна семинария щяло да продължава 3 години, а след това кандидатите се учели в продължение на 1 година в семинариата на съответната епархия. Инициативата за откриването на тази международна семинария била полета от еп. Рудолф Грабер, управленик Регенсбург.

Мозамбик. Четирима католически мисионери в Мозамбик били изправени неотдавна пред военния съд. Те били обвинени в публично порицание извършваната убийства от португалските войници на африканци. Тези мисионери са в затвора от януари 1972 г. Освен посещениата на епископата те били лишени от всякакъв контакт с други лица.

Австрия. В диоцеза Липц е била създадена комисия по икономическите въпроси, в чието състав влизаат като свещеници и некаатолици. В първото заседание на тази комисия взел участие и представител на ватиканския секретариат за Единство на християните архиепископ Арижи.

Латинска Америка. През време на конференцията на ръководителите на провинциите на Иезуитския орден, която била проведена в Мексико Сити, о. Педро Аррупе, генерал на иезуитите, се изказал за новите обществени промени в Латинска Америка. Едноприсъен събитият за обществения ангажимент на членовете на Иезуитския орден в много страни на този континент.

Панама. Новата конституция в Панама, която вече е в ятулация в живота, съдържа едно условие, според което всички епископи в тази страна трябва да бъдат от панамски произход. Този факт предизвиква големи трудности за Панамската църква, която възраж големици усилия, още не е успяла да узреш положежието така, че навсякъде невято духовенство да може да извърши дивенствитските обязанности в страната. Досега болшинството от духовните лица са дошли от чужбина. Така от всичко 308 епархийски свещеници в мисно-

нери 270 са тувденци, а само 38 души са панамци. В единствената в тази страна духовна семинария се учат 14 кандидати за свещеници. От 7-те епископи само 3-ма са от панамски произход. Съгласно условията, които доставя новата конституция, останалите 5-ими епископи ще трябва да бъдат замествени от местни епископи. Този факт създава на Панамската държава големи трудности.

Във връзка със създаденото положение в страната католическият пуници от Панама Сити архиепископ Ровира е представил на правителството протеста на Ватикана против измислеността в църковните работи на Католическата църква*. В своето изложение архиепископ Ровира подчертава, че съдържащото се в конституцията условие представлява сериозен повод за "досетяване на църковно-държавните отношения".

САЩ. Като втори черен епископ в САЩ е бил назначен Писиф Хоув, досегашен епархийски свещеник в Аспевилен в щата Северна Каролина. Той ще бъде помощен епископ в диоцеза Натчез-Яксън в щата Мисури. Новият епископ е на 49 години. Както е известно, първият черен епископ в Северна Америка е бил епископ Харолд Р. Перри, който е помощен епископ в Ню Орлеан.

Испания. Трима иезуитски свещеници в края на месарици са били арестувани от испанските власти. Това са: о. Мариано Гонзалез-Мангала, о. Мигуел-Алехе Орландо-Монтойа и о. Исидор Газа-Карреро. Те подкрепяли организираната от работниците стачка за повишаване на заплатите.

Чили. Кардиналът Силва Хренрикес, архиепископ на Сантьяго и примах на Чили, се обвързал към всички граждани на страната с изважение за доброт в полза на мира. Кардиналът казал, че неговото тагидино послание по случай Рождество Христово се ограничавало само до думите: "Господи, помози на Чили да намери мира".

Гана. Епископ Пиерре Сарпон написал книга за африканското богословие, в която твърди, че християнството трябва да използва традиционните явряния на африканците, за да могат да се изключат в процеса на развитието на този континент. Епископ П. Сарпон подава за пример народа асанти от Гана, който има религиозна концепция за Божията същност. За този народ всяко явление е предмет на религиозно рефлекс, което указва явниите на живота на отделните личности.

Ватикана. Папа Павел VI приез на специална аудивенция 150 души, участващи в промишлените курси при ООН и на техници от развиващите се страни. Този курс е бил организиран от италианския институт за обнова на промишлеността.

В своето слово към тези учени Папа Павел VI казал: "Маркар че целта на Църквата не е политическа, икономическа или обществена мисия, а религиозна такава, все пак Църквата подкрепя всяка дейност, която може да допринесе за изграждането на общност между хората съгласно Божията закон".

При това Папата напомнил, че вилити е насърчаване с всички средства международното обединяване чрез мир и прогрес.

Ръм. Иезуитът за религиозни науки при Григорианския университет в Рим със съдействието на Центъра за изучаване и изследване на международните отношения е организиран църква конференции на тема: "Личност и общество". Целта на конференцията, която ще продължи до април 1973 г. е да бъдат изследвани проблемите за отношенията между личностите в стареенното общество.

ОАР. Двамата египетски патриарси — православният Александрийски Николай VI и Коптският Шенуда III ще посетят през предстоящата година Папа Павел VI. Отношенията на тези два църкви с Католическата църква са много добри и тези посещения ще ги задълбочат още повече.

Испания. По случай Световния ден на мира — 1 януари испанската комисия "Ювения ет Паис" е публикувала работен документ, в който са били разглеждани преките за мира в отделните страни и между народите. В този документ се казва: "В Испания положението е такова, че се правят всякакви пречки за осъществяване на вътрешен и международен мир. Необходимо е в Испания да се образуват организации за мир и да се правине на гражданите свободата на словото, както и да се действат за ликвидиране на политиката на дискриминация, която разделя гражданите на победители и на победени през последната гражданска война в страната. Издаването на този документ съставлявало е публикуването на специален документ за отношенията между църквата и държавата, издаден от испанските епископи."

Д-р Харитон ПОПОВ

Редактор доц. Георги П. Царев

Печатница "Прифват" — София